

דיני ומנהגי עשרת ימי תשובה

עשרת ימי תשובה

יו"ל ע"י מכון הלכה חב"ד (ע"ר)

תשליך: לא עשה תשליך בראש השנה, ישלים במשך עשרת ימי תשובה.

שבת שובה

נרות תשובה: נוהגים להדליק לשבת שובה שלושה נרות. וכשראש השנה חל ביום חמישי מדליקים נורות תשובה גדולים מערב החג שידלקו עד לשבת.

תפילות ערבית: ב'מגן אבות' (בברכת 'מעין שבע') אומרים 'המלך הקדוש'.

חלה בדבש: בברכת המוציא טובלים את החלה בדבש. ומקפידים שיהיה מלח על השולחן.

תפילות שחרית ומנחה: אין אומרים 'אבינו מלכנו' בשבת.

אומרים 'אב הרחמים'. (אלא אם כן יש בבית הכנסת חתן או מילה)

במוצאי שבת שובה אין אומרים "ויהי נועם" ו"ואתה קדוש", מלבד כשחל יום הכפורים בשבת. וכשחל יוהכ"פ בשבת, אומרים ויהי נועם ואתה קדוש

ההוספות בתפלה בעשי"ת: שו"ע אדה"ז או"ח סתקפ"ב ס"א-ו. סידור אדה"ז. מט"א סתקפ"ד ס"י (שב'זכרנו' וב'מי כמוך' רק הש"ץ אומר, וראה הביאור בזה באגרות קודש ח"ג ע' ה). אורל"צ ח"ד פ"ו ס"ו (השלמת 'שיר המעלות'). **אבינו מלכנו:** שו"ע אדה"ז סתקפ"ד ס"ב-ה. וראה שיחת ו' תשרי תשל"ה (שיחות קודש תשל"ה ח"א ע' 48) אודות אי אמירתו כשיש חתן. **התשובה בעשי"ת:** סה"מ מלוקט ח"א ע' שמה. וש"נ. **תהלים בלילה בעשי"ת:** ספר המנהגים ע' 20. **בקשת מחילה:** שו"ע אדה"ז סת"ו ס"א וראה בא"ח ש"ר וילך ס"ו אותיות ה-ו. **התרת נדרים עד ערב יוהכ"פ:** ראה מט"א סתקפ"א ס"ק מט. **ג' נרות תשובה בש"ת:** שיחת ו' תשרי תשמ"ב (התוועדות תשמ"ב ח"א ע' 67). **טבילת פרוסת המוציא בדבש עד הו"ר:** ראה מאמרי אדה"ז הקצרים ע' תנד. לקו"ש ח"יד ע' 372 והערה 27. וראה מעשה מלך ע' 254.

הוספות בתפילה

אחרי 'שתבח' (לפני החצי קדיש) מוסיפים 'שיר המעלות ממעמקים', שכח ולא אמר ישלים אחרי התפלה.

בתפילת שמונה עשרה: חותמים בברכה השלישית 'המלך הקדוש' (ולא 'האל-הקדוש'), ובברכה האחת-עשרה 'המלך המשפט' (ולא 'מלך אוהב צדקה ומשפט'). כמו כן מוסיפים: 'זכרנו לחיים', 'מי כמוך', 'וכתוב לחיים טובים', 'ובספר חיים'. **דיני הטועה בתפלות עשרת ימי תשובה יפורטו להלן בתרשים.**

בסיום תפלת שמונה עשרה, וכן בקדישים, במקום 'עושה שלום' אומרים 'עושה השלום'.

בחזרת הש"ץ: כאשר מגיע החזן ל'וכתוב לחיים טובים', ול'ובספר חיים' – אומרים זאת הקהל תחילה, ולאחריהם החזן.

'זכרנו' ו'מי כמוך' אין הציבור אומרים בחזרת הש"ץ, אלא החזן בלבד.

אבינו מלכנו: אומרים "אבינו מלכנו" הארוך בשחרית ובמנחה, אחר נפילת אפים. בשחרית בימים שני וחמישי – אחר "והוא רחום", לפני "ואנחנו לא נדע". ואם יש בבית הכנסת חתן או מילה – אין אומרים אבינו מלכנו.

ימי תשובה

במשך עשרה ימים אלו שבין ראש השנה ליום הכיפורים, על האדם לחפש במעשיו ולשוב בתשובה.

בעשרת ימי תשובה ניתן לומר תהלים גם בלילה.

בקשת מחילה: עבירות שבין אדם לחברו אין יום הכיפורים מכפר עד שירצה את חברו, לפיכך בערב יום כיפור יפייס ויבקש מחילה מכל מי שפגע בו או ביישו, החל מסביבתו הקרובה, מהוריו וכו', וכן בין בני הזוג.

התרת נדרים: מי שלא עשה התרת נדרים בערב ראש השנה, ישלים במשך עשרת ימי תשובה.

דין הטועה בתפלות עשרת ימי תשובה

ההוספה	הטעות	מתי נזכר	הדין
'שיר המעלות'	שכח ולא אמר	ישלים אחרי התפלה	
'זכרנו', 'מי כמוך', 'וכתוב לחיים', 'ובספר חיים'	שכח ולא אמר	נזכר לפני שהזכיר שם השם שבחתימת אותה ברכה	אומרו במקום שנזכר
		נזכר לאחר שהזכיר שם השם	אינו חוזר
המלך הקדוש	טעה ואמר 'האל'	אם אמר 'האל' ולא אמר עדיין 'הקדוש' (אף ששהה יותר מכדי דיבור) - יתקן ויאמר 'המלך הקדוש', ואינו חוזר	
	טעה ואמר 'האל הקדוש'	נזכר תוך כדי דיבור, ועדיין לא התחיל 'אתה חונן'	יתקן ויאמר 'המלך הקדוש', ואינו חוזר
		נזכר לאחר כדי דיבור, או שכבר התחיל 'אתה חונן'	חוזר לתחילת תפלת שמונה עשרה
המלך המשפט	טעה וחתם 'מלך אוהב צדקה ומשפט'	נזכר תוך כדי דיבור, ועדיין לא התחיל 'ולמלשינים'	יתקן ויאמר 'המלך המשפט', ואינו חוזר
		נזכר לאחר כדי דיבור, או שכבר התחיל 'ולמלשינים'	אינו חוזר, אך טוב שאחרי סיום תפילת שמונה עשרה יתפלל שוב תפילת נדבה לגבי ש"ץ* ראה למטה
עושה השלום	אמר 'עושה שלום'	אם לא נזכר מיד אינו חוזר	

- מסופק: אינו זוכר אם אמר כהלכה או כדרכו בכל ימות השנה - יחזור כדין טועה.
- "כדי דיבור": משך זמן אמירת המלים "שלום עליך רבי" (שיעור זה הינו לכל אדם כפי הזמן שלוקח לו לומר מילים אלו).
- חזרת הש"ץ: ש"ץ שטעה, דינו כיחיד שטעה כמפורט לעיל, מלבד ב'המלך המשפט'.
- *ש"ץ שטעה - בין בתפילת לחש בין בחזרת הש"ץ - וחתם 'מלך אוהב צדקה ומשפט', ונזכר לאחר כדי דיבור או שכבר התחיל 'ולמלשינים': אינו חוזר.